

**Сэ ля ві... і Мікітаў лапаць
вадэвіль у 10-ці з'явах**

Дзеючыя асобы:

Верка – маладая кабета.

Яўген – яе муж.

Зойка – іх дачка.

Галіна – суседка.

Санька – яе сын.

Марат – даяр.

Джульета – мастачка.

Дачнік

З'ява 1

Дзея адбываецца ў сучаснай вёсцы. Ноч. Месяц высвечвае вясковую вуліцу з лавачкамі ля платоў, з веснічккамі і драбінай на гнарышча, з дзвярыма ў скляпы з вуліцы. Са двара з высокімі драбінамі выходзіць па-гарадскому апрануты чалавек. А пад драбінамі хаваецца хлопец з магнітафонам.

Дачнік. О! Пасвяці, дружа, пасвяці! Каб тым, хто загуляўся, дамоў лягчэй беглася.

У канцы вуліцы паяўляецца парачка.

– Веснічкі высвеці! Каб двары не пераблыталі і ганкі... Ганкі! Каб клямкамі моцна не бразгалі. А цяпер драбіны. О, добра!

Паспешна замаўкае і хаваецца ў двары, так як падыходзяць хлопец з дзяўчынаю.

Парачка развітваецца, і дзяўчына збіраецца лезці на гарышча.

Санька (затрымлівае). На што ўжо маем вусны мы?

Зойка (падыгрывае). На тое, каб чытаць псалмы.

Санька. А вось мае цябе, святую. моляць...

Каб тое, што рукам... (Абдымае) і ім дазволіць.

Зойка. Святыея нерухомы пры мальбе.

Санька (апускаецца на калена). Дык нерухомай будзь, малю цябе. Пакуль даткнуся я да губ святых. (Падымаецца). І гэтым грэх здыму цяжкі з сваіх. (Цалуе).

Зойка. Хітрун які. А на маіх губах павінен ён застацца? Не, забяры! (Цалуе сама).

Санька. Мой грэх... дакор салодкі мне, прызнацца. І грэх свой я вазьму назад (*Цалуе многа разоў*). Вось так...

Загарланіў певень.

Зойка (*вырваўшыся*). Аднак жа цалавацца ты мастак!

Зойка вырываецца і знікае ў сваім двары. Санька ідзе ў свой. Зноў з'яўляецца Дачнік. Світае.

Дачнік (*ціха прычыніўшы веснічкі*). Ну, здаецца, усё ў ажуры. Абышлося. Гэта дачка маёй гаспадыні. Я тут на лета пакойчык здымаю. Зойк а – дзяўчынка такая, што хоць карціну малой, хоць у артысткі бяры. Толькі гаспадыня мая, Вера, а па-тутэйшаму – Верка, артыстаў не жалуе. А Зойка – нават любіць. А не толькі артыста, як рэжысёра народнага тэатра. Бачылі ж.

Пачынае ўзбірацца на сваіх драбінах Зойка, ды тут на ганак выходзіць Верка. На ёй ёменькія сучасныя апраткі.

Верка. Зойка? Чаго ты на гарышча лезеш, дачушка? Чаму не спіш?

Зойка. Мамачка, а чаго ты не спіш?..

Верка. Ой, дачушка. Праўду людзі кажуць: малая дачушка спаць не дае, а з вялікай – сам не заснеш.

Зойка. Ну і дарэмна! Што са мной зробіцца? А на гарышча лезу, бо ў хаце душна.

Верка. А вентылятар? Я ж за яго грошы плаціла, каб цябе абдуваў. Нечага на гарышча без патрэбы лазіць!

Спрабуе ўхапіць яе за руку. Зойк лезе вышэй.

– Каму кажу, злазь! Ужо раніца, лічы. Работы навалам.

Зойка. Ну, мамачка. Дай гадзінку паспаць...

Верка. От зараз я табе дам паспаць, дзеўка. Ну, ніякай управы на цябе. Распусціў бацька. Гулёны...

Зойка. Цішэй, мамка!

Верка. Што? Я ў сваім двары. Глянь, моду ўзялі спаць да сонейка. Гэта ж вёска, не горад!

Зойка. Цішэй! Людзі ж спяць.

На свой ганак выходзіць Галіна. І яна апранута па-сучаснаму.

Верка. Хто спіць? Хто? Трэція пеўні праспявалі. Хіба гэта што Санька гультай. У горадзе прывык: ноч гуляе, а ўдзень спіць.

Галіна (*выглядае са двара*). Ты ўжо, суседачка, напрасліну не мялі. Ноччу мой сын працуе.

Верка. Ой, працуе! Ды мазгі ён пудрыць маёй Зойцы. І такім як яна. Працуе мне: вялікае мастацтва... Шэкспір...

Галіна. Такая ў яго, суседачка, місія: несці культуру, мастацтва ў народ.

Верка (*не даслухаўшы*). Ну і няхай нясе. А мы тут пры чым? Чаму гэта мая Зойка аж пад раніцу самую павінна лезці па такіх высокіх драбінах? А як зваліцца... Хто будзе адказваць? (*Крычыць*) Эй, насіцель культуры, можа скажаш што?

Санька (*выглядвае са двара*). Цётка Вера, можа не цяпер, а? Можа днём як... пагаворым.

Верка ажно рукамі замахала.

Верка. Нечага табе, хлопча, у пляменнікі да мяне набівацца.

Санька. А я набіваюся не ў пляменнікі. Я ў зяці...

На ганак выходзіць Яўген. Зойка хаваецца.

Верка. А ў зяці тым больш. Чуў, Яўгенька? У зяці, бач. Прымака мне толькі і не хапае. Зойка! Каб з ім і побач цябе не бачыла больш. А то пад замок – і будзеш сядзецц. Рыхтавацца да ўступных экзаменаў.

Яўген. Ціхо, ціхо. Чаго галёкаеш на ўсё сяло? Ідзем-тка ў хату. (*Абняў і павёў*).

Верка. Казала ж табе: забарані ёй у клуб вечарамі хадзіць.

Яўген. А куды ёй хадзіць? Яна ж працуе там.

Верка. І ноччу працуе?

Яўген. Сама маладой была?

Верка. Ты не раўняй...

Яўген. Санька не горшы за мяне. (*Пайшоў у хату*).

Верка. Затое Зойка лепшая за мяне. І я не хачу ёй такой долі. (*Знікае ў хаце*).

Санька свіснуў. Зойка выглянула, паслала яму пацалунак і знікла.

З’ява 2

Санька і маці стаяць ля брамы. У гэты час з-над драбін вылез хлопец з прыёмнікам на шыі.

Марат. Ну, Марацік, малайчына ты. Цяпер-та яны ў мяне во тут (*Гладзіць магнітафон*). Папаліся, галубкі. Цяпер-та, Зючка, цябе маці не тое што ў клуб, на вуліцу не выпусціць. Бач жа, моду ўзялі... Быццам рэпетыруюць, а самі цалуюцца дзе трэба і дзе не трэба. Грэх з вуснаў адзін у аднаго здымаюць. Усё. Больш не будзеце. Цётка Верка – жанчына строгая, Не возьмеш больш свой грэх, Санечка, назад. (*Цалуе магнітафон*). Ох, і добрая рэч. Запісаў і слухай.

Марат нацягвае навушнікі і ў такт музыкі пачынае рухацца. І вельмі нават прывабна.

Галіна (*назіраючы за Маратам*). Во, сыноч, Верчын зяць.

Санька. Не будзе гэтага, мама!

Галіна. Будзе, сынок. Верка да работы прагна, і Марацік такі ж. Усё ўмее. Кніжкі чытае. Пачтарка часопісы яму носіць. Усё пра кароў ведае, надоі ў іх вялікія. Калі музыку гэту закіне, ды штаны людскія... не гэтыя дудачкі... апране, то можа ў раёне перадавіком стаць, а то і ў вобласці. А так, во, смяюцца з яго ўсе. Маці родная – і тая кажа: “Бабы, мусіць у майго беднага Мараціка заклёпак не хапае”.

Санька. От бедны. Няўжо грошай не хапае, каб купіць.

Галіна. Грошай у яго куры не клююць. Купіць ён усё можа. *(Спаханілася)*. Ой, не смейся і не думай: ён не дурны. А зарабляе так, што адной трынаццатай... во на такую музыку хопіць. Не тое, што ты, сыночак. Сіраціначка мая...

Санька *(абняў)*. Кінь, мамка. У мяне што, музыкі няма? Ды цэлы аркестр.

Галіна. Э, сынок. То не такая. Ты яе сабе на шыю не павесіш.

Марат тым часам так захапіўся танцам, што стаў падняваць на замежнай мове і такія вынісваць танцавальныя камбінацыі, што і не заўважаў, як за ім назіраюць Галіна з сынам.

Галіна. Во дае! Во... Глянь ты на яго. Ну, чыста артыст. Гэта ж талент такі ў яго, а ён дынастыю, кажа, працягвае.

Санька. Няхай працягвае.

Галіна. Бабуля з дзедом на ферме працавалі, бацькі там жа. І яму іх справу працягваць трэба, маўляў.

Санька. Хвала яму. Справа патрэбная.

Галіна. А твая, сынок, хіба менш?

Санька. І мая не менш. Кожны з нас на сваім месцы. Я – як сын артысткі...

Галіна. Ой, ты скажаш. Якая я артыстка.

Санька. А каму сам Макаёнак за Лявоніху руку паціснуў?

Галіна *(з цяплом)*. Было. Патрос, патрос, а тады... і пацалаваў.

Санька. Во! Як артыстцы. Ну, і як прыгожай жанчыне, пэўна.

Галіна. І Верку пацалаваў.

Санька. І цётка Вера была ого-го. Была, ды ўся выйшла. Засасала яе гаспадарка. Не пазнаць. Бурчыць на ўсіх, сварыцца. Сквапнасць загубіла.

Галіна. Ціпун табе на язык, сынок. Скажаш яшчэ: загубіла... А бурчыць што, то яна ад стомы.

Санька. Мамка, а Зойка такой не стане?

Галіна *(не адразу)*. Ну, не... Яна – у Яўгена ўся. І клуб любіць.

Санька *(засмяяўся)*. А я думаў толькі мяне.

Галіна. Вы ж у ім выраслі. Мы вас і на рэпетыцыі цягалі, і ў паездкі розныя. А ездзілі шмат. Ой, загаварылася я з табой, сыночак мой. *(Цалуе сына)*.

Карціначка ты мая пісаная...

Заспяшалася на ферму. Аглянулася.

– Ну, чаго стаіш? Ідзі спаць.

Санька. Высплюся. Не хвалюйся!..

Галіна. І не звяртай увагі!

Санька. Няўжо я сапраўды так ёй не падабаюся?

Галіна. Не бяры да галавы. (*Падніхвае яго ў двор*). Але пэўна перабяжыць Марацік тваю дарожку, Санечка. Верка яго прывячае. З бацькамі ягонымі ля-ля-ля... А ў мой бок і не глядзіць. Яўгену ў мой двор зайсці забараніла.

Санька. А можа яна раўнуе?..

Галіна (*падумаўшы*). Можа і так. Ведама ж, удава. Ніхто не заступіцца, не перайме.

Санька (*абняў*). Кінь журыцца, родненькая. А я на што. Во пасплю і прыйду пасабіць.

Галіна (*перарыняе*). І не ўздумай... Не на тое ты вучыўся, каб ля цялятак хадзіць. (*Зноў, ужо радасная, падніхвае*). Ты ў нас – чалавек культуры. Во і рабі сваю справу! А цяпер слухай маю каманду: марш на гарышча і спі! Загаварыў тут мяне, а там цяляткі прывагу губляюць.

Выбягае са двара і звяртаецца да Марата.

– Марацік! Можа падвязеш? Не чуе.

Назірае за Маратам, які ў такт нейкай мелодыі хістаецца і насвітвае.

– Далібог, звар’яецца наш Марацік ад гэтае моды. Гэта ж цалюткі дзень з музыкай на галаве. А цяпер, кажуць, каровам канцэрты грае. Нібыта, казаў, надоі павялічваюцца. Цуд, ды і толькі... Ці пачуў недзе, ці чытаў. Бывае, такое напішуць... Як пра тыя талеркі, што ў небе лётаюць. (*Глянула на гадзіннік і паспешліва пайшла*).

З’ява 3.

Як толькі Галіна знікла, Марат пачаў праслухоўваць запісы. Чуюцца ўрыўкі” “Аднак жа, цалавацца ты мастак...” Гучыць музыка. І зноў словы “... карціначка ты мая пісаная...”

Марат (*выключыўшы*). Карціначка ты мая пісаная... Ну і што? Што з таго, што пісаная?.. А ў джынсах якіх ходзіць?.. У нашых. За дзясятку, мусіць, не болей. А я?.. Во... У мантанах... І не пешшу... На “Яве” лётаю. Зойку катаю. І яна ахвотна. Хоць я і не карціначка пісаная...

Выкатвае матацыкл, але спыняецца.

– Артыст мне. На інструментах, бач, іграе. А мне яны без патрэбы. У мяне во! (*Уздымае прыёмнік*). Не горшы за “Панасонік”. Тут такая музыка! Абалдзець можна. А можна і самому заспяваць.

Напяваючы інальянскую песню, коціць матацыкл, потым заводзіць і ад’язджае.

Са двара выходзіць дачнік з вудачкай. Паглядзеў услед Марату і пачаў разблытваць вудачку.

Дачнік. Занятны хлопец. Да работы здатны. Любіць усё рабіць як след. Адно дрэнна: раб рэчаў. І, галоўнае, кажа – “багацце канцоў не мае”. Дзівак! А гаспадыні маёй падабаецца. Яна сама як пчолка: і ў полі, і дома... Цяжка ёй. Таму, відаць, дачку ў інтэлігенцыю і выпраўляе. На настаўніцу. А Зойка не хоча. Два разы правальваецца і не шкадуе. Кніжкі любіць. У бібліятэцы працуе. Марыць у бібліятэчны, і каб на завочнае. Цяпер, калі Санька вярнуўся, ехаць адсюль нікуды не думае. Маці яшчэ пра яе планы не ведае, а бацька згодзен з дачкою. Ён, гаспадар мой, наогул, чалавек памяркоўны, добры... і таленавіты. Ганак бачыце? Яго работа. І аканіцы... На жаль, не відны... Некалі Верка з Галінай сябравалі. У Веркі тады не было дамiны ў пяць пакояў і гаспадаркі такой вялікай. Разам у клуб бегалі, артысткамі былі. А цяпер – трымай колькі хочаш кароў, свіней! Во і ўлегла! Усяго багата.

З хаты чуюцца галасы.

– (*Прыслухоўваецца*). О! Здаецца не абышлося. Гаспадыні маёй не да сну.

З хаты выбягае Верка, следам – Яўген, дачнік паспешна хаваецца.

Верка (*выскачыўшы на ганак*). Зойка, злазь!

Зойка. Мамачка! Я спаць хачу...

Верка. А я кажу – злазь. Гаворка ёсць.

Падыходзіць да драбін і ажно трасе іх.

– Каму кажу? Злазь хутчэй!

Зойка. Вечарам пагаворым, а... Табе ж на поле!

Верка. Пачакае тое пустазелле, каб яго пранцы...

Зойка злазіць.

– Значыцца, на бібліятэкарку вучыцца надумала.

Яўген. Даруй, дачушка. Мусіў сказаць.

Верка. Сціхні! Канспіратар чортаў. Можна ўжо і замуж дачку аддаў бы?

Яўген. Ды не...

Зойка. Не хвалойся. Замуж я, наогул, не пайду.

Верка. Як гэта?

Зойка. А так. Не пайду і ўсё.

Верка. За каго не пойдзеш?

Зойка. А ні за кога...

Верка. Здурнела дзеўка? Чуў, Яўгенька?

Яўген. Ціхо, ціхо... Ну чаго ўз'юшылася?

Верка. Дык жа чуў... А яна такая. Яна ў мяне: што скажа, тое і зробіць.

Зойка. І зраблю. Раз за Саньку не аддасцё.

Верка. А... Ну, як за Саньку, то лепш сядзі ў векавухах. Мне дрэнна будзе, а табе ж горш.

Зойка. Не пужай мяне. Усядно кахаць буду.

Верка. Ах, ах! Каханне! А яно цябе напоіць, накорміць? У “Жыгулях” з ветрыкам пракоціць?

Зойка. А мне і без “Жыгулёў” добра. Мне з Санькам цікава, весела і лёгка.

Верка. Гэта пакуль лёгка. А потым будзе цяжка. Гэта ж трэба: на балалайцы грае, дык рук ў вадуду садзіць нельга... Мазалі, бач, каб не размоклі. Ведама ж, мазалі не ад лапаты...

Зойка. Ну і што?

Верка. А тое. Свае рукі ўсюды соваць будзеш. І ў вадуду, і ў расу. Артыст мне... з пагарэлага тэатра.

Зойка. Не з пагарэлага, а з народнага. І ты сама ў ім калісьці іграла.

Верка. Ой, калі тое было? Маладой была. Работаю гэтай не забітая... І рэжысёра мы тады не мелі. Як хацелі, так і ставілі з загадчыкам клуба. А цяпер, бачыш, па навуцы трэба, па сістэме. Ну і няхай па сістэме са сваёй мацёркай... Артысты мне... А мне і часу няма. У мяне гаспадарка. Я, дзякаваць Богу, гаспадыня. І не якая там... Лявоніха на арбіце! І каб нейкі там Санька ды мне каманды падаваў: туды стань, так скажы... Не ўжо! Абыдуся. Няхай мацёркай сваёй камандуе. *(Да мужа)*. А дзе ж гэта мой каханенькі-родненькі быў? Дачка з трэцімі пеўнямі заявілася, бач, цяпер спаць хоча. А ты калі?

Яўген. Я? З дачкой разам, лічы.

Верка. Не брашы!

Яўген. Ды не брашу. У клубе быў.

Верка. І ты, значыцца, у артысты падаўся? Ну і дзяла...

Яўген. А што, няможна? У мяне ж не сямёра на лаўках.

Верка. Дык жа і ў мяне не на лаўках сямёра. У мяне – на падворку. І яны равуць, вішчаць.

Яўген. А навошта такую хеўру трымаць?

Верка *(як не чуе)*. І ўсё на адны рукі...

Стомлена села і ні то заспявала, ні то залямантавала.

Якой змоладу дурніцай я была.

За цябе, дурніца, замуж пайшла.

Цяпер плачу і страдаю,

Цяпер плачу і страдаю,
 Адпачынку я не знаю.
 Свіней трэба накарміць,
 А каровак – падаіць,
 Масла збіць, тварог аджаць,
 На базары ўсё прадаць,
 На базары ўсё прадаць.

Яўген. Сама сабе клопату шукаеш.

Верка. Вядома ж, вы ўсе разумныя.

Яўген. І ты будзь.

Верка. Во гэта правільна. А то нянькаюся з вамі. Хіба я не гаспадыня?

Яўген. Гас падыня, гаспадыня. І не сумнявайся. Так што... загадай!

Верка. Тады слухайце мяне ўважліва. Я ўсё разнюхала, выведала.

Аказваецца, цяпер можна паступіць куды хочаш і без экзаменаў. Плаці грошы і вучыся на каго хочаш. Гэта мне адзін вельмі інтэлігентны чалавек расказаў. Ён мой пастаянны кліент. Купляе ўсё толькі ў мяне. Упадабаў дужа. Кажы: “Вы жанчына прыгожая, акуратная”. Так што грошы заплацім і будзем вучыцца дзе захочам.

Зойка. Дзе ты захочаш?

Яўген. А дзе ты гэтулькі возьмеш?

Верка. Ёсць!

Яўген. Ідзі ты. А ў якой панчосе трымаеш? Моль не з’есць? Ці інфляцыя...

Верка. Зялёненькім ні моль, ні інфляцыя не страшныя. Так што...

Паднялася, каб ісці.

– едзем у горад і выбіраем, дзе будзем вучыцца.

Зойка. Дзе будзем? А што, і ты будзеш?

Верка. Мне позна. А цябе ў інтэлігенткі вывучу. Мне той чалавек дакляраваў дапамогу. Так што праз нейкі час ты, Зочка, у капялюшы і на высокіх абцасіках хадзіць будзеш.

Зойка. І ўся інтэлігентнасць? Дык я і тут на абцасах хаджу. А капялюш, калі хочаш, напялю.

Верка. Не рабі з мяне гэтую... (*Круціць ля ілба рукою*). І не пярэч. Як я сказала, так і будзе!

Верка пайшла са двара.

Зойка. Ой, татачка, што будзе?

Яўген. Нешта ж будзе. Ты давай снедай і на поле. Падсабі мамцы. Трэба ўласціць яе. Сёння ж рэпетыцыя. (*Адпраўляе дачку ў хату*).

З’ява 4.

Вечарэе. Марат, у навушніках на галаве, сядзіць на матацыкле. Ён падпявае на італьянскай мове. Паяўляецца Зойка з кашом у руцэ. Да яе падбягае Санька, забірае кош і нясе. Іх даганяе Верка.

Верка (*вырывае кош*). Давай сюды!

Санька. Я хачу Зойцы пасабіць.

Верка. Мы самі не ўломкі. І пасабіць ёсць каму. Марацік!

Зойка (*адбірае кош*). Так ён цябе і пачуе. Дзякуй, Саня. Сама данясу.

Санька ідзе ў свой двор, а Верка падыходзіць да Марата.

Верка (*кранае за рукаў*). Зойку чакаеш, Марацік?

Марат (*здымае навушнікі*). А каго ж? У мяне выхадны.

Верка. Ну, заходзь. (*Паглядзела ў бок Санькі, які павіс на брамцы*). Госцем будзеш.

Зойка. Не трэба! Тут мяне хай чакае. Я толькі павячэраю.

Марат. Магу і тут.

Верка з Зойкай заходзяць у двор. Марат возіцца з касетай.

Санька (*з-за брамкі*). Марат...

Марат азірнуўся.

– Што слухаеш?

Марат. Блэк-метэл. Урубіць? (*Кіруе да Санькі*).

Санька. А курэй не распалохаеш?

Марат уключае, гучыць нейкая неразбярыха. Тут з суседняга агарода вылазіць вычурна апранутая і з эцюднікам дзяўчына. Яна працягвае пільна ўглядацца ў траву каля плоту, а пачуўшы музыку, пачынае рухацца ў такт яе. Санька паказвае на яе Марату, і той пачынае паўтараць яе рухі. Санька назірае і рагоча. На ганак выходзіць Верка. Заглядзелася. Нарэшце Марат выключыў магнітафон.

Санька. Ну, даеш. Дзе перапісаў?

Марат. Гатовую купіў. Чацвяртак... Прывозіць тут адзін.

Санька. Гэта той, што лэйбамі гандлюе?

Марат. Ды ў яго ўсяго навалам.

Санька. І наклейкі, і заклёпкі?

Марат хапае Саньку за грудзі.

– Ты чаго? (*Вырываецца*). Здурнеў, ці то?

Марат. Мамцы падпяваеш?

Санька. Ды я не пра тое.

Марат. Ведаю пра што.

Санька. Я пра заклёпкі для джынсаў.

Да іх падбягае Джульета.

Джульета. Хлопчыкі! Міленькія! (*Становіцца між імі*).

Марат (*адпускае*). Скажы дзякуй сіньярыце Джульеце.

Санька. Дзякую вам, Джульета Лявонаўна.

Джульета. Ну, навошта так афіцыйна? Можна проста Джульета.

Санька. Дык жа я не Рамэо. Вы нешта шукаеце?

Джульета (*шукаючы*). Ой, у нас такая непрыемнасць: збегла наша Маня.

Санька. Як? У вас яшчэ і дачка?

Марат. Маня – чарапаха. (*Угледзеўшы яе ў агародзе*). Вунь яна! Вунь!

Усе ўглядаюцца. Санька выходзіць на вуліцу.

Джульета. Мы пайшлі папасціся. Маня ў мяне – гурман. Любіць свежае лісце. Ой, Санечка, не наступіце, прашу вас.

Санька. Дык вось жа яна. (*Падымае чарапаху*).

Санька падае чарапаху, але Джульета не спяшаецца забіраць, а толькі гладзіць яе.

Джульета. Ах, ты мой міленькі. Ах, ты мой гурманчык. (*Б'е*). Ух, нягоднік. Куды забег! Мы так хваляваліся.

Санька (*сам з сабою ўслых*). Маня... і забег?

Джульета. Гэта мы з сынам думалі, што Маня – дзяўчынка, а яна – Мань. Хлопчык. Санечка, я ваша даўжніца.

Санька. Лаўлю на слове. Прыдзецца адслужыць.

Джульета. З радасцю. Будзеце прасіць намаляваць заднік?

Санька. Вы дагадаліся.

Джульета. Вось бачыце. Вы яшчэ не казалі, а я зразумела. Тэлепатыя, праўда?

Марат. А са мной вы не хочаце тэлепатнуць, Джульета Лявонаўна?

Джульета (*паварочваецца да яго*). Скажыце, дзе вы купілі гэты запіс?

Марат. Падабаецца? Магу падарыць. Усядно, ні чорта не разумею. Дык тэлепатнём наконт бартэра: я вам касету – вы мне мой партрэт.

Джульета. Як толькі закончу цётчын, Зінін.

Санька. Джульета Лявонаўна, забярыце, калі ласка, вашага Маня.

Джульета забірае Маня, а сама не зводзіць вачэй з Марата.

Джульета. І вы не жартуеце? Можаце падарыць?

Марат ківае.

– Ой, якія мы шчаслівыя, Манечка. А вы не перадумаеце?

Марат дастае і аддае ёй касету.

– Патрымайце Маня.

Аддае Марату чарапаху, а сама спяшаецца дамоў.

Марат. А, няхай бярэ. Дома скандал. Каровы вар'яцеюць. Пусціў было на калонкі...

Санька. Калонкі не вытрымалі?

Марат. Маці качаргу на мне ледзь не паламала. (*Глядзіць на чарапаху*). А гэты гурманчык навошта мне?

Санька. Не перажывай. Чарапаха – самая маўклівая істота. З ёю твая маці змірыцца. Выгадны бартэр.

Вяртаецца Джульета.

Джульета. Ой, даруйце. На радасцях пра Маня забылася. А сын у слёзы. Выбачайце.

Забрала чарапаху і знікла.

Марат вяртаецца да свайго матацыкла. Зноў нацягвае навушнікі і кайфуе. Санька выносіць гітару і пачынае наігрываць прыгожую сумную мелодыю. Прыходзіць дамоў Галіна. Нейкі час стаіць, слухае, потым прысела, абняла сына.

Галіна. Што, сыноч мой, галоўку павесіў?

Санька. І праўда – цётка Верка Марата прывячае.

Галіна. А я што табе кажу.

Пачынаюць аб нечым ціха гаварыць. А з суседняга двара даносяцца галасы.

Верка. Цып, цып, цып. Куды ляціце? Каб вас каршун задраў. Акыш! Каб вас пранцы... (*Зарохкалі свінні*). А вас чаго нячыстае бярэ? Агаладалі. Ой, прорва, не ўкарміць. Каб вас пранцы... Яўген! Свіней кармі.

Яўген. Нясу, нясу. Аюц, аюц... Куды з нагамі лезеце. Ай, якія ж вы некультурныя. Адным словам: свінні...

Наступае цішыня. У двор выходзіць Верка, чуе галасы і ўслухоўваецца.

Галіна (*каб яе чулі*). Ды не ўбівайся ты гэтак. Не сохні ты па ёй. Падумаеш, краля мне... У нас хіба настаўніц мала? Вунь і фельчарку маладую прыслалі. А ў гэтай жа і адукацыі няма.

Санька. Як няма? А дзесяць класаў.

Галіна. Ой! Ці ж гэта тое? Няма ў яе абразавання.

Верка (*не вытрымала*). А ўжо гэта, суседачка, не твая справа.

Галіна. Адкуль ты, суседачка, узяла, што мы пра тваю Зойку. Ці ж адна яна паступала? А што сачыненне не напісала... дык не я гавару, людзі гавораць.

Санька (*спрабуе спыніць маці*). Мамка. Хопіць вам.

Верка. І не сачыненне, а матэматыку заваліла.

Галіна. Ну во. Яшчэ і матэматыку заваліла. Дык жа не дзіва. Не дзявочае гэта дзела... тэхнічны інстытут.

На ганак выходзіць Яўген, а следам Зойка.

– Тут галава патрэбна, а не тварык прыгожы.

Верка (*аж закіпела*). Во, Яўгенька, чуеш? У тваёй дачкі ўжо і галавы няма, адзін тварык...

Яўген. Ціхо, ціхо! Чаго галёкаеце на ўсё сяло? (*Дачцэ, якая стаіць побач*). Не перажывай, дачка. Маці супакоіцца.

Як толькі загаварыў Яўген, Санька падняўся, але Зойка падала яму знак.

Верка (*мужу*). Ты мне рот не затыкай. І ўрэшце, куды гэта ты лыжы навастрыў?

Яўген. А што? Я сваё зрабіў: свіней накарміў, курэй закрыў.

Санька пайшоў па вуліцы.

Санька. Я пайшоў, мамка. Не затрымлівайся, калі ласка. Будзем рэпетыраваць сцэну Яўмена і Грыпіны.

Галіна. Ляту, ляту, сыноч.

Верка. Паляціць яна, бач. Ну, ляці, ляці, птушачка-зязюлечка. Быццам работы дома няма.

Галіна. А гэта ўжо не твая справа, суседачка. Ведама ж, ты за мяне не зробіш.

Верка. Во нахабніца. Каб яшчэ і за яе рабіла.

Зойка. Мамачка, кінь сварыцца

Верка. Не, вы чулі? Гэта каб я за яе рабіла. (*Уздагон*). Не, не дачакаешся. Я нават курэй тваіх са свайго агарода не выганю больш. Сама за імі лётай.

Галіна. Быццам твае ў мой не лятуць.

Яўген. Ціхо. Кіньце лаяцца.

Верка. А я хіба лаюся? Я хоць адно брыдкае слова сказала?

Яўген. Усядно, людзі смяяца будуць.

Верка. Не з адной мяне. І з яе. Гаспадыня мне: адна карова ды куры.

Зойка. Цётцы Галіне свініну няможна есці.

Верка. Няхай не есць. Але як гэта без свіней?

Яўген. А табе што за справа? Чаго табе галава баліць?

Верка. Душа баліць, а не галава. Казала ж: вазьмі свіначку. Восенню пакрыецца, увесну парасятак прычкакаеш. Прадасце і матацыкал сыну купіш. Як гэта каб у хлопца не было...

Зойка. У яго ёсць велік.

Верка. Дык велікі ўсе школьнікі маюць. Ну, хоць бы мапед які. Каб завёў – і едзь!

Яўген. Гэта іхняя ўнутраная сямейная справа.

Верка. Я не пра сямейныя справы, я пра свіней.

Яўген. Ну, не хоча чалавек. Ды і нам гэтакая прорва не патрэбна.

Верка. Як гэта не патрэбна? Цяпер якая ўстаноўка? Думаеш, калі я газет не чытаю, то і не ведаю... Я, каханенькі-родненькі, радыё кожан дзень слухаю. Тэлевізар гляджу. Будзе ў мяне, то будзе і ў другіх. Я ў два горлы не ем.

Яўген (*ідзе да выхаду*). Ат... Звяжыся з табой.

Верка загароджвае яму выхад.

– Пусці-тка! (*Перастаўляе яе*).

Верка. Пачакай! Выцягни бочку з-пад агуркоў са склепа.

Яўген лезе ў склеп.

– А ты, Зючка, бульбы намый.

Яўген. Я ўжо намыў.

Верка. Намыў, кажаш...

Зючка. Мамка, мяне ж Марат чакае. Катацца паедзем.

Яўген. Я цябе пакатаюся. Не дзела гэта дзеўцы з вецяром насіцца. (*Знікае ў склепе*).

Верка (*замыкаючы склеп*). Няхай пакатаецца. Дзела гэта маладое. А ты, каханенькі-родненькі ў халадку пасядзі.

Яўген. Ты што? Верка, адчыні! (*Стукае ў дзверы*) Выпусці, кажу.

Верка. Кажы сабе, галубок, кажы. На языку мазалёў не бывае.

Яўген (*спрабуе ператварыць сітуацыю ў гульню, для чаго заспяваў*).

Адчыняй, Верка, кажу адчыняй,
І мяне хутчэй адсюль выпускай.
А не то душу хоць чорту прадам,
І ўбачыш мяне ты ўжо толькі там.
Словам, сустрэнемся... ў пекле.

Верка. Не пужай ты мяне, каханенькі-родненькі. Ніякі чорт цябе на форму не схопіць. Эталон мне такі ўжо...

Яўген. Эталонам, вядома, не быў і не буду, але такой ганьбы не перажыву, чэснае слова.

Зноў стукае ў дзверы і крычыць.

– Адчыні!

Верка. Не крычы, голас сарвеш. І не ляпай. Не ляпай, кажу. Не рві мне нервы. Я і так ужо ўся нервенная зрабілася.

Верка ўзяла з плота падойнік і знікла. Да склепа падбегла Зючка.

Зючка. Татка, што рабіць будзем? Мама ключ у кішэню сваю закінула.

Яўген. Яна што, замкнула?

Зючка. Ага, татачка. Замкнула і ключык з сабой узяла.

Яўген. От, скажы, а? Распусціў я тваю матачку, далібог. Што хоча, тое і вытварае. Кліч хутчэй цётку Галіну.

Зючка пабегла і вярнулася з Галінай.

Галіна (*шукае вачыма*). А дзе ж бацька?

Яўген. Тут я...

Галіна. Вой-вой! Як з-пад зямлі.

Зойка. У склепе ён.

Яўген. Галіна, нясі хуценька ключ ад замка.

Галіна. Ад каторага ж?

Яўген. А той, што я табе аддаў на захоўванне, на выпадак.

Галіна. А чаго ты там? Ды яшчэ замкнёны.

Яўген. Ой, не пытайся. Нясі ключ хутчэй.

Галіна. Ляту, ляту. Зойка, бяжы са мною.

Зойка збегала, прынесла ключ, выпусціла бацьку, прымкнула дзверы і знікла следам за ім.

З’ява 5.

Вярнулася Верка, навесіла падойнік, прынесла зэдлік і села перад склепам.

Верка (*расціраючы ногі*). Слухай, Яўгенька. А што гэта Зойка казала, што вы не толькі словы гаварыць будзеце, а і спяваць. Гэта як? Як у гэтым...

(Заспявала і задрыгала нагамі). “Ах, вадэвіль, вадэвіль, вадэвіль... Ля-ля-ля-ляляля...” Ці як у аперэце? *(Паднялася і пачала спяваць і танцаваць)*. “Частічка черта в нас заключена подчас...”

Запыханая села, паклала руку на сэрца і слухае.

– А нішто, Роўненька б’ецца. А вось як ты са сваім радыкулітам, а Галіна з поліартрытам. Уяўляю, як вы будзеце скакаць і дрыгаць ножкамі... Вось я – дык здолела б. Далібог, здолела б. Паскакала, а сэрцайка як гадзіннік: цік-так, цік-так. Роўненька так б’ецца. Я здолела б. Дык няхай бы прыйшоў і папрасіў: маўляў, ведаю, што ты можаш... выручай, без цябе не абыйдземся. А то запрашэнне, бач, праз цябе перадае. Вусную тэлеграму... Ведама, далёка ж жывем – аж праз вуліцу. Вось пагляджу, як вы без мяне ўправіцеся. А я ж і гэту аэробіку ўмею. Во, паглядзі, паглядзі хоць праз шчылінку.

Падымаецца і пад матыў “Касіў Ясь ...” пачынае выконваць элементы аэробікі, але не атрымліваецца.

– Ой, што гэта я пад Яся?

Пачынае другую мелодыю, ды зноў збіваецца на матыў “Касіў Ясь...”. У гэты раз усё атрымліваецца.

– Ну, як? Тое ж... Беларускаю нават умею аэробіку. Толькі ў клуб не пайду. Няхай бы і ты, як галава сям’і, туды без жонкі ні нагой. Як дырэктарка з дырэктарам: на іх жа любя глянуць. А ты? Як вечар, то і падаўся. Надзікалоніўся і пайшоў... А мне тут як? Як, пытаюся... Маўчыш? Ну, і

маўчы! Думаеш, не буду ведаць, чым вы там займаецеся? Буду. Вось хоць бы і зараз. Пабач, пабач, як мне зверху ўсё чысценька відно будзе. Глядзі ў шчылінку.

Збіраецца лезці на драбіны, ды перадумвае.

– Дай-тка бінокль вазьму. Санькін жа падарунак.

Пайшла ў хату, выйшла з біноклем. Круціць яго ў руках.

– Вось і спатрэбіцца твой падарунак, Санечка. Ты дарыў, каб я ў тэатры з ім хадзіла, а я праз яго з гарышча ў твой клуб пазіраць буду.

Залезла і глядзіць у бінокль. Паднялася вышэй. Пакруціла.

– Вой, вой! Усё як на далоні. Я усё відно: вунь Санька нешта лапоча, лапоча. Рукамі туды, сюды... Мусіць па сістэме вучыць. А вой, Зойку цалуе. Ах, паганец! А Марацік куды глядзіць, бедалага? Марацік, дзе ты? Ау, Марацік! Ой, а гэта што за яўленне? Яўген там? Дык жа не можа быць...

Шукае ў кішэні ключ

– Ключ ад склепа тут, а ён там. (*Углядаецца*). Мусіць падалося. Во, каб цябе пранцы. У вачах стаіць.

Пачала лазіць і звалілася. Паднялася і злуе на сябе.

– Так табе, дурніца, і трэба. Чаго было лезці чорт ведае куды. Ой! Хоць бы не пералом.

Кульгае да склепа і адчыняе яго.

– Выходзь ужо.

Ідзе і садзіцца на лаўку.

– Пацягні за нагу. Можа толькі вывіх, дасць Бог. (*Расцірае нагу*).

Пачакала і пакавыляла да склепа.

– Чаго маўчыш? Глянй ты, пакрыўдзіўся. Гэта ж я павінна пакрыўдзіцца. Праз цябе ледзь не забілася.

Заглядвае ў склеп.

– Дзе ты там? Ау-у. Адзавіся, галубок!

Пачакала, паўглядалася, хрысціцца, аглядаючы склеп.

– Ні дзіркі ў даху, ні дзіркі з-пад зямлі... Не іначай, як з чарцямі знюхаўся, з нячыстай сілай. (*Хрысціцца*). Ой, і цёмная ты баба, Верка. Хаця, як паглядзець. Ёсць жа барабашкі, то можа і нячысцік ёсць. (*Успомніўшы нешта*). Цьфу ты, дурніца. У клубе ён.

Зачыняе дзверы, замыкае.

– Вось я зараз туды заяўлюся і ўжо выдам дык выдам...

Верка знікае ў хаце. Тут з'яўляюцца Яўген і Галіна.

Галіна. Лезь, Яўген у склеп і сядзі.

Яўген. Ды навошта?

Галіна. Ці не бачыш, як яна расхадзілася? Кажа, застукае нас.

Яўген. І добра. Можа зараўнуе.

Галіна. Яшчэ гэтага не хапала. Лезь, кажу. Сядзі і кашляй. Нібы прастыў. Гэта ж дадумацца: мужыка з хвораі сярэдзінай у склепе замкнуць. Сядзі і кашляй.

Яўген лезе ў склеп, Галіна замкнула дзверы, але не паспела збегчы і хаваецца за склепам. Выходзіць Верка, нешта бурчыць сама сабе.

Верка. Чорт ведае куды ён яго паставіў. Ужо ж бы і не пайшла ў той клуб, ды мушу ж. Так баліць нага, а дзе тое зелле не ведаю.

У гэты час са склепа данёсся кашаль. Верка спынілася, слухае. Яўген кашляе.

– Хто там?

Яўген. Хто, хто? Яшчэ пытаецца.

Верка хрысціцца.

Верка. Ты, Яўген?

Яўген. А хто ж іншы? Сама замыкала.

Верка. А мне падалося...

Яўген. Хрысціся, калі падаецца.

Верка. Яўген, пабажыся, што гэта ты.

Яўген. Ды я. Здурнела ты, ці што?

Верка (азіраецца). А... дзе ты?

Яўген. Як дзе? Выпусці. Колькі можна?

Верка (не верачы, зазірае ў шчылінку). А ну-тка, пакажыся.

Яўген закашляў.

– *(Павесялела).* Ну, чорт стары! Каб цябе пранцы. У вачах ужо стаіш, як зданнё. Ледзь не забілася праз цябе.

Яўген. Хі-хі...

Верка (пакрыўдзілася). Смяешся? Ну, тады і сядзі. Паглядзім, як засмяешся, калі скруціць цябе твоей радыкуліт. Не я адна буду кульгаць. Кажы, дзе тую пляшку дзеў, з якой мазаўся.

Яўген. У верхнім шкапчыку серванта.

Верка. Няма там.

Яўген. Тады ў ніжняй шуфлядцы трумо. Выпускай!

Верка. Не крычы. Не глухую жонку табе Бог даў.

Верка ідзе ў хату.

– Шуфлядак гэтых, шкапчыкаў, каб іх пранцы, панакуплялі. Пакуль што знойдзеш, нервы як не закіпяць. *(Знікае ў хаце).*

Яўген. Галінка.

Галіна. Я тут.

Яўген. Выпусці.

Галіна (*адмыкаючы*). Што ты надумаў?

Яўген (*цягне за сабой Галіну*). Ёсць ідэя. Знікнем хутчэй.

З'яўляецца Верка з бутэлькай і бінтам у руках.

Верка. Зрабі мне тугую павязку.

Адчыніла дзверы ў склеп і пайшла села на лаўку.

– Пералому-то няма, а расцяжка ёсць. (*Сама сабе*). Нешта ж не кашляе.

Зноў вярнулася да склена, заглядае ў яго.

– Яўген, ты дзе? Няма. Зноў няма. Дык жа быў і размаўляў, кашляў. А, Божачка міласцівы! Няўжо гэта ў мяне гэтыя галюцынацыі? Не давядзі Бог!

Гэта ж тады... на галаву хворая я.

– (*Глядзіць на пляшку*). Але ж пляшку знайшла там, дзе ён параіў шукаць.

Пляшка ж не галюцынацыя. Не, трэба ўсё ж ісці ў клуб. Калі ён там, то галюцынацыя. Далібог, крануцца можна.

Верка збіраецца ісці і сустракаецца з Маратам.

Верка. Марат, от добра, што ты тут.

Калі той не адрэгаваў, наказвае і крычыць.

– Ды здымі ты гэтыя латкі з вушэй!

Марат здымае і слухае яе.

– Зойка дзе?

Марат. Вячэрае.

Верка. Павячэрала ўжо. Ох, жаніх мне!

Марат. Ды не хвалойцеся, цётка Вера, знайду.

Верка. Ага. Сякеру пад лаўкай хіба. Праўду маці кажа, што ўсё праз гэтую музыку на галаве, хай яе пранцы.

Марат хоча нешта сказаць, але Верка махнула на яго рукой і пайшла.

З'ява 6.

Марат. Бач ты. Рукой на мяне махнула. Ну і махай. Магу і не бегаць за тваёй дачушкай. Падумаеш, Зоя, Зоя, Зочка...

Раптам ён заспяваў, прытанцоўваючы:

Зоя, Зоя, Зочка –

Калючая іголачка.

На язычок пякучая,

Як улетку крапіва.

Хоць з выгляду прывабная,

І стаццю дужа зграбная –

Любуйся ёй здаля.

Не буду больш за ёй бегаць, прыніжацца. А то як куды звазіць, то Марацік, дарагі жанішок. А каб у хаце нас пакінуць адзін на адзін, дык куды там. Маці сцеражэ сваё золатца. Ну, нічога! Ад Санькі не ўсцеражэш. Яшчэ пашкадуеш, што на мяне рукой махала. Вось вазьму і закахаюся ў Джульету Лявонаўну. Таксама прыгожая, і на мяне ласкава пазірае. Не тое, што Зойка. За касету ажно пацалавала. Смешная такая. Вачыма лып-лып. Вейкамі, як матылёк крыльцамі, мах-мах. А што дзіцё, дык і што... Хлопчык жа прыгожанькі. У мамку ўвесь. Вачанятамі лып-лып, вейкамі мах-мах...

Тут Марат летуценна заспяваў на італьянскі манер.

Джульета, Джульета, Джульета,
 Сказаць мо табе ўжо пра гэта?
 А лепш мо сказаць пра тое,
 Аб чым могуць марыць двое.
 Джульета, Джульета, Джульета,
 Сустрэлася ж мне гэтым летам.
 Цяпер праз блакітныя вочы
 Не маю спакою і ўночы.

Даспяваў і круціць магнітафон у руках.

– Вось вазьму і скажу Джульеце, што праз яе блакітныя вочы ў чорных вейках не маю спакою і ўночы. А ты, цётка Верачка, потым кусай сабе локці. А то нейкага дурня з мяне зрабілі. Жанішок дарагі, а да нявесты не прыступіцца. Яна з другім рэпеціруе.

У злосці Марат закідвае магнітафон у агарод Галіны.

У гэты час Верка, кульгаючы, якраз прысаджваеца на лаўку каля Галінінага дома і чуе галасы Зойкі і Санькі.

– Каб тое, што рукам і ім дазволіць...

– ...Святыя нерухомы пры мальбе.

– Дык нерухомай будзь, малю цябе.

Верка. Рэпетыруюць, ці што? (*Азіраеца*). А дзе рэпетыруюць? У двары?

Зноў даносяцца словы:

...І гэтым грэх зніму цяжкі з сваіх...

– (*крадучыся*). Здаецца ў бульбе. Грэх? Які? У “Мікітавым лапцю” пра грэх не паміналася. Ой! А як гэта Санька грахаводнік да маю Зойку заманіў...

Бегае, углядаеца. Загучала музыка.

– Музыку, бач, завялі. Ну, я ім завяду. Я ім любоў спраўлю. Дзе б які дрын знайсці. Ужо ж адперу абодвух.

Шукае нешта. У гэты час зноў даносяцца словы:

“Джульета, сонца маё... Любоў мая...”

– *(абрадавана)*. Ой, дзякаваць Богу, не Зойка. А хто ж тады? Джульета? А, Джульета Лявонцьеўна. Ай-ай. Дык жа яна і старая, і з дзіцем. Во табе, суседачка, во табе, артыстачка. Се-ля-ві, як кажа мая Зойка. Ні вяселля таго, ні хрысцін, а на табе і нявестачка, і ўнучок.

Узрадавана села, затым нешта спаханілася.

– А чаго гэта я радуюся? Во дурніца! Людзі скажуць: паправажаўся з Зойкай і кінуў. Такую маладзенькую, з такой сям’і, ды на бабу з дзіцем прамяняў. На языкі людскія ж прывязі няма. Ой, як і перажыць такое? І Зойцы, і мне з бацькам. А Зойка ж любіць! Ды яны абое любяць. А як жа соладка жыць у любві! Ды яшчэ і на свежым паветры... У нас жа аграгарадок будзе. Зойка ў бібліятэцы працаваць будзе, Санька – у Доме культуры. Машыну ім купім, не матацыклетку...

Зноў яе думкі перапыняюць словы:

“...Дабранач, мілы мой.

Хай дыханне лета

любві расток у кветку ператворыць

пакуль спаткаемся мы зноў...”

– Во дае! Во лапоча, каб цябе пранцы. А складна як. Такая і акруціць. А мне як? Слухай і маўчы, быццам мая хата з краю? Дык жа яна не з краю! Не з краю! Аславіць дзяўчыну лёгка, але я табе, Санечка, ужо гэтага не дазволю. Касцьмі лягу, а гонар дачкі абараню. Во толькі за матачкай тваёй злётаю. *(Спрабуе ісці)*. Няхай палюбуецца на сваю карціначку пісаную. Гэта ж слухаць і то брыдка: “Джульета Лявонаўна, любоў мая...”

Нехта перакульваецца праз плот.

– Стой, Санечка, стой! *(Падбягае)*. Марацік, ты? З Джульеткай?

Марат. Ды не.

Верка. А з кім?

Марат. Ні з кім.

Верка. А чаго ў Гальчыным агародзе быў? Што рабіў?

Марат. Ну, шукаў...

Верка. Іх?

Марат. Каго іх?

Верка. Ведаю каго. Што яны там робяць?

Марат. Вядома што. Не бульбу ж капаюць.

Верка. Ты мне зубы не заговорвай! Любяцца яны. Я сама чула. Ляці хуценька за Галінай. Няхай пабачыць...

Марат. Каго?

Верка. Хто бульбу капае. Цьфу, хай цябе пранцы, заблытаў. Парачку ўлюблёную.

Марат. Ды няма там нікога.

Верка. А гаварыў хто? (*Сама сабе*). Свят, свят! Няўжо-такі ў мяне га-лю-цы-на-цыі? Марацік, а хто гаварыў? Адкуль галасы?

Марат. Вось адсюль.

Уключыў магнітафон. Чуюцца словы “любві расток у кветку...”
Выключае.

– Магу сцерці.

Верка ўчапілася, адбірае магнітафон.

Верка. Не трэба сціраць. Гэта ж вяшчэственная ўліка. Злётай за Галінай.

Марат. Магу і злётаць (*Ідзе спакойна*).

Верка. Ты, Марацік, шыбчэй бяжы.

Марат набег.

– Ніяк у розум не вазьму: дурны ён, ці разумны. Не, мусіць-такі разумны.

Можа нават і дужа, але, як кажуць, з прыветам. Добра во, што запісаў.

Верціць магнітафон у руках і ціха лямантуе.

– А мая ж ты суседачка! Во табе. І ні вяселля таго, і ні хрысцін, а прывядзе і жонку, і дзіця. Во і вер мужыкам. Зойцы ўсё мазгі пудрыць пра мастацтва, пра Шэкспіра, а сам... “Джюльета... любоў мая. Сонейка маё”. А хто ж тады Зойка? Вядома, ён там у горадзе прывык да кудлатых, а я Зойцы і завіўку не дазваляю зрабіць. Можа няхай бы зрабіла. Джюльета ж з завіўкай. А словы якія ведае. (*Пазяхае*). “Хай дыханне лета ... любві расток у кветку... ператворыць”.

З’ява 7

Верка яшчэ раз пазяхнула і заснула. І вась у сне да яе прыходзяць двое. Глядач лёгка пазнае ў іх Зойку і Саньку. Верка ж іх прымае за рэкіцёраў. Ідзе мімічная сцэна: яны нешта патрабуюць, Верка спачатку хоча ўцячы, але ногі яе не ідуць; яна хоча нешта сказаць – язык як прысох; нарэшце яна лезе ў кішэні і паказвае пустыя рукі. А яны насядаюць, пагражаюць, бязгучна крычаць. Верка становіцца на калені, просіцца, моліцца. З’яўляецца Галіна і праганяе рабаўнікоў. Верка села зноў на лаўку і працягвае спаць. Тут сапраўды прыходзіць Галіна. Яна бачыць Верку і здзіўлена пачынае яе будзіць.

Галіна. Верка! Чаго ты тут? (*Трасе за плячо*). Прачніся, Вера.

Яўген тым часам лезе па драбінах.

– (*кліча*). Яўген, ідзі-тка сюды!

Яўген. Што здарылася?

Галіна. Тут твая Верка спіць, здаецца.

Верка прачнулася. Яўген прысеў на драбіны.

Верка (*аглядаецца*). А дзе яны?

Галіна. Хто дзе?

Верка. Што тут былі. Ты іх прагнала?

Галіна. Ды нікога я не праганяла. Відаць прыснілася табе нешта.

Верка. Ой, пэўна ж прыснілася. Ну, дзякаваць Богу. (*Хрысціца*). І прысніцца ж такое, хай яго пранцы. (*Засмялася*). А я ж ужо так прасілася. Кажу: “Дзеткі мае, я ж не прадпрынімацелька, і нават не фермерка. Я бедная, забітая працай калгасніца. А яны ўжо як за горла не бяруць: аддай мільён. Аддай, або дачцэ не жыць у горадзе. Во дзіва: рэкіцёраў сасніла. У вочы ж іх, дзякаваць Богу, не бачыла.

Галіна. Наслухаешся там, на базары.

Верка. Ой, наслухалася, Галечка, наслухалася.

Галіна. А спіш чаму тут?

Верка. Цябе чакаю, Галечка.

Галіна. Мяне?

Верка. Цябе, сябровачка мая. Ты прысядзь, прысядзь, бо ад гэтай навіны можна будзе з ног зваліцца.

Галіна. Што здарылася? Кажы хутчэй. (*Прысела*).

Верка. Не палохайся, даражэнькая, дужа. Усё як у жыцці. Се-ля-ві адным словам. І нікуды не дзенешся.

Галіна. Ды кажы хутчэй. Не цягни ката за хвост, а мяне за нервы.

Верка. Ой, Галіначка! Ой, суседачка! І не ведаеш ты, і не знаеш, што ўжо і нявестку, і ўнучка маеш.

Галіна. І такое прыснілася?

Верка. Не ў сне гэта.

Галіна. Дык не сон мне пераказваеш?

Верка. Які сон? Сваімі вушамі чула. А іх мне, дзякаваць Богу, не пазакладала.

Галіна. Што ты чула? Дзе?

Верка. А во тут. (*Паказвае на магнітафон*).

Галіна. Нічога не разумею.

Верка. Пачуеш зараз і зразумееш. (*Спрабуе ўключыць*). Не ўключаецца, каб яго пранцы. Мне аж нядобра зрабілася, як пачула: “Джультета Лявонаўна. Ты маё сонейка... Любоў мая...” А Джультета яму: “Хай дыханне лета любоў маю ў кветку ператворыць”. Умее. Ведама ж, замужам была. А ўжо пра якую кветку, дык і глухому ясна: дачушку яму абяцае. І будзеш ты, Галіначка, суседачка мая дарагая, на двух каленях нянькацца. (*Заплакала*).

Галіна. (*спрабуе перапыніць*). Пачакай, Верка!

Верка. І ва ўсім вінаватая я. Няхай бы лепш Зойку браў. Ужо ж відаць добрая круцёлка. Ля Марата днём круцілася, круцілася, а як цалаваць, дык твайго.

Галіна. А чаго яна яго цалавала?

Верка. Даруй, не дачула. Даруй, Галіначка. І што рабіць? Як Зойка перажыве такое? І ўсё я... дурной галавой. Не, хітрэйшай за ўвесь свет не будзеш...

Галіна. Верачка, ты напэўна не пра тое думаеш?..

Верка (*перабівае*). А што тут думаць, калі я ўсё чула і бачыла.

Яўген (*з драбін*). Верка, дай ты чалавеку сказаць.

Верка. І слухаць цябе не хачу. Ой! Адкуль ён?

Азіраецца, хрысціцца.

– Чулі? Голас са склепа?

Галіна. Не.

Верка. Ушчыпні мяне. Няўжо я спала?

Яўген (*падыходзячы*). Лепш бы спала. Спакою ад цябе няма. Пляце нешта дзявятае праз пятае.

Верка (*дакранаецца да Яўгена*). А калі спала, то як ты апынуўся тут? Як вылез?

Яўген. Праз аддушыну.

Верка. Праз аддушыну? І ўціснуўся?

Яўген. У такой жонкі мусіш уціснуцца і ў ігольнае вушка.

У гэты час магнітафон уключыўся і ўсе слухаюць:

“...там палымнее ўсход. Джульета – сонца. устань да сонца”.

Верка (*выключыўшы*). Во, чулі? Джульета для яго сонца.

Галіна. Гэта Рамэо гаворыць.

Верка. Які Рамэо? Ці я Саньчынага голасу не пазнала?

У гэты час Зойка залазіць на свае драбіны, а Санька застаецца ля драбін.

– Санька гэта. І Джульетка. Днём яшчэ тут круцілася. Вось, каханенькі-родненькі, якую свінню нам падклалі. І хто? Суседзі.

Галіна. Якую свінню, Верачка?

Верка. Ты мяне, Галіна, не ўлашчыш. Чула маё сэрца...

Яўген. Што ты пляцеш, Верка?

Верка. А ты, наогул, маўчы!

Яўген. А ты на мяне не крычы! Бач, моду ўзяла: усё крыкам, гвалтам.

Хопіць! Са свайго языка спусціш, на чужым не зловіш. І ўрэшце, муж я, ці не муж? Кажы, муж?

Верка. Ціхо-ціхо. Раскрычаўся. Ну, муж... вядома муж.

Яўген. А раз так, то слухай мужаў загад: закрыў рот і раскрыў вушы.

Верка села, ссунула хустачку.

– Не з Джульетай гэта Санька, а з нашай Зойкай. Яны Рамэа і Джульету рэпетыруюць.

Верка. Дзе рэпетыруюць? У бульбе?

Прысутныя моўчкі пераглянуліся.

Яўген (*мацае Верчын лоб*). А ў цябе, Верачка, не гарачка?

Верка сама мацае свой лоб. У гэты час ад драбін пачуліся галасы. Верка ўзнялася і ўважліва ўслухоўваецца.

– Рамэо!

– Мілая! Калі ж прыслаць мне? Заўтра?

– Раніцай, у дзесьць.

– Добра, я прышлю.

– Забыла я, чаго цябе вярнула.

– Дазволь мне пастаяць, пакуль успомніш ты.

– Не ўспомню я, каб ты даўжэй стаяў.

– Я пастаю, а ты ўсё забывай.

Верка (*шэпча*). Ну, артысты. Далібог, артысты. (*Прытулілася да Галіны*). А зойка ўся ў мяне. Праўда?

Галіна ківае.

– Ой, дзе мае дзевятнаццаць... (*Да Яўгена*). Вядзі жоначку дамоў, Яўгенька. І ведай, родненькі-каханенькі, праз цябе кульгаю.

Яўген. Ой, няпраўду кажаш, даражэнькая.

Верка. Мог бы і памаўчаць, праўдалюбец чортаў.

Яўген. Магу і памаўчаць.

Верка (*да Санькі*). І доўга стаяць тут будзеш?

Санька. Пакуль успомніць.

Верка. Зойка, не доўга ўспамінай! Заўтра палоць за мяне пойдзеш. (*Мужу*). Можна як на сонейку дзянечак папачэцца, сама ў горад запрасіцца.

З’ява 7.

Верка з Яўгенам ідуць у свой двор. Знікае ў сваім двары і Галіна. Стараецца быць незаўважаным і Марат. Зойка спускаецца з драбін і пачынаецца не то рэпетыцыя, не то любоўная гульня, якая выліваецца ў танец і песню.

Санька. Моцна кахаю цябе, дарагая.

Зойка. І я кахаю.

Санька. Большага шчасця і лепшае долі

Я не жадаю.

Зойка. А я падпяваю.

Санька. Разам быць, побач жыць

І ўдзень, і ўночы.

Зойка. І ўдзень, і ўночы...

У радасных клопатах.

У шчасці і ў нядолі –

Па жыцці крочыць.

Санька. Па жыцці крочыць.

Зойка і Санька разам: У радасных клопатах.

У шчасці і ў нядолі –

Па жыцці крочыць.

Спяваючы і танцуючы, яны аддаляюцца

На сцэну выходзіць Марат. Паглядзеў ім услед і затужыў.

Марат. Во! маці адно, а ў Зойкі другое ў галаве. Так што, відаць, дарэмна ты стараўся, Марацік. Думаў, будзе так, а атрымліваецца гэтак. Але ж таму і быць! Няхай будзе, што будзе. Ці туды, ці сюды. А то: і жанішок дарагі, і прыходзь-прыезджай... А яны дзе трэба і дзе не трэба цалуюцца і ўсё. А мне слінкі глытай і не раўнуй... Бо дадуць мянушку Атэла, то і памрэш з ёю. Так прыліпне, што і пра ўнукаў будуць казаць: то ж Анжэла – Атэлава ўнучка. І кінуць заляцацца, дык хто паверыць, што я першы... Не. Тут адзін выхад: запісацца ў тэатр. І Зойка на воку будзе, і Санька нос не будзе задзіраць. Бо я ім так Мікітку сыграю, што яшчэ пабачым, хто з нас артыст, а хто толькі рэжысёр. Ужо ж я пастараюся. Я абы як рабіць не люблю! Так што, Санечка, іду на вы!

Марат вешае на шыю магнітафон, нацягвае навушнікі і ўжо збіраецца сесці на матацыкл, як бачыць Джульету і пачынае назіраць за ёю.

Джульета ставіць эцюднік, здымае з рукі і прывязвае да плота ланцужок.

Марат. О, на лаўца, як кажуць, і звер бяжыць. Вось падыйду і скажу ёй.

(Дэкламуе):

Джульета, Джульета, Джульета!

Сустрэў я цябе гэтым летам.

(Заспяваў)

Цяпер праз блакітныя вочы

Не маю спакою і ўночы.

У гэты час Джульета заўважае, што на другім канцы ланцужка нікога няма. Яна падцягвае і пачынае разглядаць нейкую пустую сетачку.

Джульета. Божа! І гэта не дапамагло. Зноў збегла. Ну, Мань, ты мяне дастаеш.

Джульета пільна ўглядаецца, шукае прапажу і спявае:

Мань-Маня, Мань-Маня, Мань-Маня!

Ты зноў ад мяне збегла.
 Праз вашы дурныя паводзіны
 Не маю пакою ні ўдзень, ні ўночы я.

Марат здымае навушнікі і чуе апошнія словы.

Марат (сам сабе). Якое супадзенне! І яна не ведае пакою ні ўдзень, ні ўночы. Значыцца, лёс! Інакш, чаму я не паехаў, каб не чуць... А я ж затрымаўся. Значыцца, лёс. Усё! Іду!

Ідзе да Джульеты.

– Смялей, Марацік! (*Яшчэ здаля звяртаецца да яе*). Джульета Лявонаўна, прывітанне вам, як гаворыцца.

Джульета. Вечар добры, Марат Антонавіч. Вось хачу замаляваць прыцемкі.

Марат. Гэта добра. Але, галоўнае, вы спявалі аб гэтым жа.

Джульета. Аб чым, Марат Антонавіч?

Марат. Аб чым і я.

Джульета. А аб чым вы?

Марат. Аб чым і вы, Джульета Лявонаўна.

Джульета. Праўда?

Марат. Ага. Я ж чуў. Давайце заспяваем разам.

Джульета. Дуэтам?

Марат. Давайце дуэтам.

Пачынаюць пець кожны сваё, але папераменна.

- Джульета, Джульета, Джульета!
- Мань-Маня, Мань-Маня, Мань-Маня!
- Сустрэлася мне гэтым летам...
- Ты зноў ад мяне збегла...
- Цяпер праз блакітныя вочы...
- Праз вашы дурныя паводзіны...
- Не маю спакою і ўночы...
- Не знаю пакою ні ўдзень, ні ўночы я...

Джульета зноў пачынае шукаць чарапаху.

Марат. Зразумеў: вы зноў згубілі Маню.

Джульета. Не, на гэты раз не я згубіла яе, а яна сама ад мяне збегла. Вось паглядзіце!

Джульета паказвае Марату пустую сетку.

– Вы толькі паглядзіце! Хіба можа зрабіць такое неразумная істота? (*Падае Марату сетачку з ланцужком*).

Марат (разглядаючы). А што гэта такое?

Джульета. Павадок для Маня.

Марат. Павадок для чарапахі?

Джульета. А што? А пранаецца як паліто, зашпіляецца на гузікі.

Марат. І атрымліваецца замест ашыйніка наплечнік?

Джульета. Вось іменна! Наплечнік, нагруднік. Цэлую нядзелю мы так гулялі, пасвіліся. Так было добра: прывяжу ланцужок, а сама да эцюдніка.

Марат. Цікава, як жа ўдалося чарапасе збегчы, вызваліцца з такога наплечніка? (*Пільна разглядае*). Ага! Усё ясна! Вашы вывады, Джульета Лявонаўна, правільныя. Чарапаха Мань валодае інтэлектам. Гляньце! Ніткі перацерліся недзе ў раёне правага боку.

Джульета. Праўда, перацерліся? (*Разглядае*). Ой, і сапраўды! А ніткі ж капронавыя.

Марат. Супраць фактаў, як гаворыцца, не папрэш.

Джульета. Божа мой! Такая маленькая істота, а які мае розум! Гэта ж дадумацца. Аж жуць бярэ. Уяўляю: Мань знайшоў на сваім шляху каменьчык, прыціснуўся да яго бачком...

Джульета ўяўляе, як чарапаха перацірала ніткі: яна прыціснулася плячом да Марата. Марат пачаў ёй падыгрываць – і пачала церціся, церціся...

Марат. Ага. Прыціснулася бачком да каменьчыка. Церлася, церлася і перацерла ніткі. Капронавыя. Праўда, аб гэтым яна не ведала.

Джульета. Аб чым не ведала?

Марат. Што ніткі капронавыя.

Джульета. Вядома, што не ведала.

Марат. Ёю валодала адно жаданне: дабыць волю.

Джульета. А навошта ёй воля, як вы думаеце, Марат Антонавіч?

Марат. Усё жывое, Джульета Лявонаўна, любіць волю.

Джульета. А можа наш Мань засумаваў па сяброўцы?

Марат. Вельмі можа быць і такое. Інстынкт прадаўжэння роду.

Джульета. Я б назвала гэта іншымі словамі: кліч любові.

Марат. І я так думаў, толькі слоў такіх не падабраў.

З’ява 8

Увесь гэты час за Маратам і Джульетай назірае Верка. Да яе падыходзіць Яўген.

Яўген. Чаго стаіш тут?

Верка. Ціхо. Лепш паглядзі і скажы мне, што яны там робяць?

Яўген (*паназіраўшы*). Здаецца танцуюць.

Верка. Ну, ты скажаш. Вось на фіззарадку яшчэ падобна, а на танец – не.

Яўген. А табе што? Няхай сабе фіззарадку робяць.

Верка. Не. На фіззарадку не пралічваецца. Хутчэй танцуюць: рухі павольныя.

Яўген. То няхай сабе і танцуюць?

Верка. Пэўна ж. Яны абодва вольныя, не тое, што некаторыя.

Яўген. Зноў ты, Верка, за сваё.

Верка. А навошта мне чужое. Я за сваё: ты хоць і не вольны чалавек, а надзікалонішся і ў клуб... А я тут адна.

Яўген. Колькі аб гэтым гаварыць можна! Кажу ж: і ты хадзі са мной.

Верка. А гаспадарку хто правіць будзе? Пушкін?

Яўген. Разам справім, разам пойдзем.

Верка (*падабрэўшым голасам*). Які ты ў мяне спрытны на абяцанкі. Не лічы мяне дурніцай.

Яўген, каб задобрыць жонку, уцягвае яе ў гульню.

Яўген (*заспяваў*). Я не лічу цябе, Верачка, дурніцай,

Не трымай і ты мяне каля спадніцы.

Не благога мужа маеш,

Не благога мужа маеш,

Хоць бурчыш і нават лаеш.

Верка. Нервы ж то не вытрымліваюць, Яўгенька. Я ж як той Фігара. Фігара тут, Фігара там, Фігара тут, Фігара там. Нашуся як ашалелая. (*Заспявала як залямантавала*). Свіней трэба накарміць,

І каровак падаіць,

Масла збіць, тварог аджаць...

Шчэ й адвезці і прадаць.

Яўген. Не гняві Бога, Верачка. Ці ж я не пасабляю?

Верка. Глянй, глянь! Ну, чыста журавы... Галовамі прытуліліся.

Яўген. Скажы, не пасабляю?

Верка. Мусіць яны нейкі танец рэпеціруюць.

Яўген. Ды кінь ты глядзець туды! Хай маладыя час бавяць. Лепш скажы: згодна ты ці не?

Верка. З чым... згодна?

Яўген. Што не благога мужа маеш.

Верка. Ну, каханенькі-родненькі, гэта як паглядзець.

Яўген (*працягваючы гульню, спявае*). Я на лаўцы не сяджу.

Верка. Не сядзіш.

Яўген. І ў чарку не гляджу.

Верка. Не глядзіш.

Яўген. У гаспадарцы пасабляю,
Жонку люблю, паважаю.

Не благога мужа маеш.

Верка ідзе ў наступленне, спяваючы.

Верка. І я жонка не благая.

Яўген. Не благая.

Верка. І кабета не старая.

Яўген. Не старая.

Верка. На канапе не сяджу,

Цыгарэтак не смалю.

Значыць, жонка не благая.

Яўген. А я ж і кажу.

Верка. А хоць бы і не казаў. Я, галубок, сама сабе цану ведаю.

Яўген. Не ведаеш, Верачка, Ты ў мяне бясцэнная. (*Абдымае за плечы і вядзе ў хату*). Пойдзем, мая бясцэнная, вячэраць.

Верка. Я і кажу: толькі пра вячэру і думаеш.

Яўген. А аб чым жа мне думаць, калі кішкі марш іграюць.

Верка. А няхай бы яны вальс сыгралі, а ты ля мяне... як журавель каля журавачкі...

Яўген, ходзячы вакол Веркі, пачынае імітаваць хаду жураўля.

– Патанцаваў бы са мною.

Яўген бярэ яе ў танец, а ў танцы скіроўвае ў двор.

З’ява 9.

Скончылі сваю гульню і Джульета з Маратам.

Марат. Дык можа, Джульета Лявонаўна, не варта і вяртаць вашага Маня.

Няхай бы шукаў сваю палавінку.

Джульета. Я б не шукала, але Грышка, мой сыноч, будзе вельмі сумаваць. Ён так прывязаўся да чарапахі, як да цацкі якой.

Марат. А калі я падару яму іншую забаву?

Джульета. Якую забаву?

Марат. А вось такую.

Марат дастае з кішэні маленькую машынку, уключае пульт, і машынка рухаецца.

Джульета. Ой, сама рухаецца!

Марат. Яна на батарэйках, а гэта пульт. На кнопку націснеш і яна едзе.

Спадабаецца вашаму сыну?

Джульета. Яшчэ пытаецца! Вядома, спадабаецца. А вам не шкада?

Марат. Не. Я ўжо нацешыўся.

Джульета. А навошта куплялі?

Марат. Не ведаю. Цікава, што рухаецца. А можа таму, што ў дзяцінстве не меў такой цацкі. Вось убачыў і не стрымаўся. Купіў і хаваю, каб ніхто не бачыў. Так што рады буду аддаць яе вашаму сыну. *(Аддае машынку Джульета).* І батарэяка яшчэ запасная ёсць.

Джульета. Дзякуй вялікі вам, Марат Антонавіч.

Марат. А ці нельга нам неяк без гэтага афіцыёзу, прасцей неяк...

Джульета. З радасцю, Марат Ан... Можна і не так афіцыйна. Я згодна. *(Захвалявалася).* Мне пара.

Джульета сабрала эцюднік, навесіла сабе на плячо.

– Бывайце, Марат Антонавіч.

Марат. А хочаце, я вас мігам дамоў дастаўлю.

Джульета. З радасцю б, але я баюся язды на матацыкле.

Марат. Дарэмна. Я выдатны матацыкліст.

Джульета. Можа як іншым разам.

Так размаўляючы, яны сыходзяць. Марат коціць матацыкл. Праз нейкі час матацыкл затарахцеў і змоўк. Наступіла цішыня, у якой чутны гукі вёскі. Гэтымі гукамі, усходам і заходам сонца адмяраецца час. І вось новы надвячорак. Па мясцоваму радыё гучыць голас Санькі.

“... Вы праслухалі выступленне галоўнага заатэхніка. А цяпер слухайце аб’яву. Сёння ў 22 гадзіны... Так што спакойна даглядайцеся, свіней карміце, каровак даіце, самі павячэрайце і прызодзьце, калі ласка, адпачываць у клуб. Роўна ў 22 гадзіны, паўтараю, у 22 гадзіны пачнецца спектакль па бессмяротнай камедыі Міхася Чарота “Мікітаў лапаць”. У галоўнай ролі вы ўбачыце нашага выдатнага апэратара машыннага даення Марата Казанца. Спектакль аформіла паважаная Джульета Лявонаўна. У астатніх ролях... *(Голас знікае па тэхнічных прычынах і ўзнаўляецца).* Чакаем вас, дарагія і паважаныя нашы глядачы. Смачнай вам вячэры! Да сустрэчы. Ад імя удзельнікаў – Аляксандр Паходзька”.

З’ява 10.

Сцэна вясковага клуба з кутком за кулісамі, дзе Джульета грыміруе акцёраў да спектакля. У гэты час Дачнік правярае работу асвятляльных прыбораў і заслоны.

Дачнік *(сам з сабой).* Здаецца, зрабіў усё як след. *(Тузае за вяроўкі і заслона адкрывае то сцэну, то закуліссе).* Дзякаваць Богу, не развучыўся. Так што – загадчык сцэны, як мяне Санька называе, з мяне атрымаўся, і я ў народным тэатры пры іспалненні... І так, ведаеце, уцягнуўся ў гэтую справу, так

прывык да гэтых людзей, што, пэўна, з катэгорыі дачніка перайду ў катэгорыю перасяленца.

Зноў адкрылася закуліссе, дзе Джульета грывіруе Марата, а той спрабуе яе абняць.

Джульета. Марат! (*Ухіляецца*).

Марат. А я ўжо не Марат.

Джульета. Тады тым больш.

Марат. Ну што з Мікіткі возьмеш. (*Абдымае*).

Дачнік хуценька закрывае закуліссе.

Дачнік. От парачка. Ну што тыя... кулік і гагарачка.

Убязгае запыханая Верка.

Яўген. Дзе цябе чэрці носяць, трасца табе ў бок.

Верка. Дык жа куры так засакаталі...

Зойка. Ну дык што?

Верка. Як што? А калі б тхор перадушыў?

Санька. І быў там тхор?

Верка. Не. Мне падалося, відаць. Папраў-тка мне грыв, Джульета.

Яўген. Хрысціся, калі падаецца.

Верка збіраецца нешта сказаць, але яе перапыняе Галіна.

Галіна. Ціха, ціха. Не выходзь з вобразу.

Верка. Што, што? Адкуль не выходзіць?

Санька. Усё, жанчынкі. Ваш выхад. (*Выпіхвае іх на сцэну*).

У гэты час адкрываецца занавесі на сцэне ідзе фінал камедыі “Мікітаў лапаць”. Артысты раскланьваюцца спачатку па аднаму, потым усёй групай.

Санька выводзіць на сцэну Джульету.

Санька. Наш мастак-афарміцель і грывёр – Джульета Лявонаўна Гушча.

Пад апладысменты Галіна выводзіць Дачніка.

– Наш загадчык сцэны і рэквізіту.

Дачнік (*Галіне*). Так бы і хадзіў з вамі, Галіначка.

Верка (*Дачніку*). Дык у чым справа? Праз вуліцу толькі і трэба перайсці:

Саньку да нас, а вам да Галінкі.

Усе весела загаманілі і пайшлі са сцэны пад гучныя апладысменты.